

عنوان مقاله:

نقد طنزگونه جامعه در طیف الخیال ابن دانیال موصلی

محل انتشار:

دوفصلنامه زبان و ادبیات عربی، دوره 7، شماره 12 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

هادی شعبانی چافجیری - استادیار زبان و ادبیات عربی دانشگاه گیلان، گیلان، ایران

سیده اکرم رخشنده نیا - استادیار زبان و ادبیات عربی دانشگاه گیلان، گیلان، ایران، نویسنده مسوول

خلاصه مقاله:

طنز همیشه ابزار قدرتمندی برای نقد اوضاع واحوال اجتماعی و دوره به شمار می رفته است. بی عدالتی، افراط و تفرط های اجتماعی و سیاسی و به طور کلی، کژی ها و ناراستی های هر جامعه، موضوع و درون مایه آثار طنز به شمار می آید. طنز یکی از مهم ترین شاخصه های ادبی عصر ممالیک به شمار می رود و باید گفت که عصر (ممالیک) و (عثمانیان) دوره ای است که از جانب پژوهشگران ادبی مورد اجحاف واقع شده است. ابتکارات و نوآوری های ادبی آن دوره به کلی نادیده انگاشته شده و حتی گاه عنوان دوره (سقوط) بر آن اطلاق شده است. هرچند که این دوره همپایی دیگر دوره های طلایی اسلام نیست، اما در این محدوده زمانی کتاب های ادبی بسیاری به منصفه ظهور رسیدند که می بایست مورد دقت و توجه پژوهشگران این حوزه قرار گیرد. کتاب طیف الخیال اثر ابن دانیال نویسنده طنز نویس عهد ممالیک یکی از این آثار ادبی است که به لحاظ ویژگی های شکلی همپای نمایش نامه های امروزی است و از مضمونی طنز آمیز برخوردار است. طنزهای این کتاب به مسایل مختلف اجتماعی و سیاسی می پردازد و با عینک تیزبین خود زشتی ها و نادرستی ها را افته و پس از معرفی و نشان دادن آن به مخاطب، با استعانت از اسلوب مبالغه سعی در محور این پلیدی ها از جامعه دارد. این نوشتار با نگاهی به کتاب مذکور و با استفاده از روش توصیفی و تحلیلی می کوشد تا با شناخت هر چه بیشتر آثار این شخصیت، گامی در جهت آشنایی دقیق تر با فضای جامعه در این دوره تقریباً از یاد رفته برداشته باشد.

کلمات کلیدی:

ابن دانیال، نقد، طنز، جامعه، طیف الخیال

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/602745>

